

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-II.431.3.1.2022.2

Poznań, 12 kwietnia 2022 r.

Pan
Jaromir Zieliński
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Wojska Polskiego 1
64-500 Szamotuły

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej *ustawą* lub *ustawą o pomocy społecznej*, zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził w trybie zdalnym kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach, z siedzibą pod adresem: ul. Wojska Polskiego 1, 64-500 Szamotuły, zwanym dalej *Placówką* lub *PCPR*.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaną dalej *ustawą* oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od 1.01.2021 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych. Dodatkowych wyjaśnień w trakcie kontroli udzielał Dyrektor PCPR – p. Jaromir Zieliński. Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez Dyrektora Placówki w dniu 7 marca 2022 r. bez zastrzeżeń. **Z uwagi na ustalenia opisane poniżej, jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.**

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. w zakresie podstaw organizacyjno-formalnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach jest budżetową jednostką organizacyjną powiatu szamotulskiego. Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie od 1 stycznia 2014 r. jest Pan Jaromir Zieliński, który posiada stosowne upoważnienie do składania w imieniu powiatu szamotulskiego oświadczeń woli w sprawach bieżącej działalności powiatu, w zakresie działań kierowanej jednostki oraz do wydawania decyzji

administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości powiatu. Osobami upoważnionymi do wydawania w imieniu Starosty decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości powiatu są także niektórzy członkowie zarządu powiatu.

Na czas nieobecności w pracy Dyrektora PCPR, osobami upoważnionymi do jego zastępowania w zakresie dekretacji korespondencji, akceptacji wniosków urlopowych oraz wyznaczania poleceń porządkowych pracownikom PCPR jest dwóch pracowników PCPR. Powyższe upoważnienia nie obejmują składania oświadczeń woli w zakresie prowadzenia bieżącej działalności PCPR.

W okresie objętym kontrolą, podstawę formalno – prawną działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie stanowiły m. in.:

- Statut, nadany uchwałą Rady Powiatu Szamotulskiego. Zgodnie ze Statutem Centrum realizuje określone ustawami zadania własne powiatu, zadania zlecone ustawowo, określono uchwałami organów powiatu oraz wynikające z przepisów prawa, w tym z zakresu pomocy społecznej, a działalnością Centrum kieruje Dyrektor, m.in. przy pomocy Zastępcy (w zakresie udzielonych upoważnień). Dyrektor organizuje pracę PCPR oraz sprawuje nadzór nad jego działalnością i jest odpowiedzialny za realizację statutowych celów oraz rozwój Jednostki,
- Regulamin Organizacyjny Placówki (zwany dalej *Regulaminem*), przyjęty uchwałą Zarządu Powiatu Szamotulskiego. Regulamin określa strukturę organizacyjną, podział zadań i kompetencje Dyrektora oraz poszczególnych komórek organizacyjnych w PCPR. Do zakresu zadań wszystkich stanowisk pracy w obszarze pomocy społecznej, należy m.in. inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć organizacyjnych w celu zapewnienia właściwej i terminowej realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej (...), rozpatrywanie skarg kierowanych przez interesantów. W strukturze PCPR wyodrębniony został m.in. Dział Świadczeń i rozliczeń, do zakresu którego należą również sprawy z zakresu pomocy społecznej,
- w związku z wystąpieniem stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2 w Placówce wprowadzono uregulowania dotyczące wykonywania pracy zdalnej oraz procedury obsługi interesantów PCPR oraz procedury realizacji wizyt domowych przez pracowników instytucji. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Placówki nie wydano zarządzeń/procedur dotyczących pomocy społecznej.

Zarząd Powiatu Szamotulskiego przyjął w terminie do końca kwietnia 2021 odpowiednią uchwałę w sprawie przyjęcia Oceny zasobów pomocy społecznej Powiatu Szamotulskiego za 2020 r. W treści przedstawionego dokumentu wyszczególniono wszystkie elementy, wskazane w art. 16a ustawy.

Powiat Szamotulski przyjął w dniu 28 kwietnia 2021 r. do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu Szamotulskiego na lata 2021 – 2035, zgodnie

z art. 16b i 19 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Uchwała zawiera szczegółową i wieloaspektową diagnozę sytuacji społecznej, określa zmiany zachodzące w obszarach objętych strategią, wskazuje cele strategiczne, a zarazem w ujęciu projektowym określa kierunki zmian i sposób realizacji strategii.

W zakresie podstaw organizacyjno-formalnych Placówki, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w okresie nieobecności Dyrektora PCPR nie wnioskowano o wydanie upoważnień dla pracowników PCPR do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej,
- w placówce nie zatrudniono osoby na stanowisku zastępcy dyrektora, co jest niezgodne z zapisem Statutu PCPR,
- w Regulaminie w wykazie komórek organizacyjnych wskazuje się PIK, jednak dalej w treści dokumentu nie przypisuje się tej komórce żadnych zadań,
- we wskaźnikach realizacji działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu Szamotulskiego na lata 2021 – 2035 brakuje jednoznacznego określenia, w jakich okolicznościach (po osiągnięciu jakiej wartości liczbowej lub opisowej) dany cel będzie uznany za zrealizowany.

II. w zakresie kwalifikacji kadry realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej

Dyrektor PCPR, Pan Jaromir Zieliński posiada wykształcenie wyższe, dyplom ukończenia m.in. studiów podyplomowych w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz ponad trzyletni staż w pomocy społecznej, co jest zgodne z wymaganiami określonymi w art. 122 ust 1 ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: pracownika socjalnego oraz specjalisty pracy socjalnej posiadają wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, wymagane na zajmowanych stanowiskach.

III. w zakresie realizacji zadań z pomocy społecznej

Placówka realizuje następujące zadania:

1. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, również w ramach projektów realizowanych na terenie powiatu, zgodnie z art. 19 ust. 2 i 13 ustawy,
2. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, a także pomoc w integracji ze środowiskiem osobom wskazanym w art. 19 pkt 6 i 7 ustawy. W powyższym zakresie kontroli analizie poddano 2 teczki osób usamodzielnianych i stwierdzono, co następuje:
  - a) prowadzona dokumentacja zawierała wymagane dokumenty (w tym m.in. wywiady środowiskowe, zaświadczenia, oświadczenia), które były kompletowane w sposób systematyczny, rzetelny i przejrzysty.

Jednocześnie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) w podstawie prawnej kilku decyzji podano nieaktualny na dzień ich wydawania dziennik ustaw oraz przywołano niewłaściwe artykuły ustawy o pomocy społecznej,
- b) do kilku wywiadów środowiskowych dołączono oświadczenia na druku niezgodnym z rozporządzeniem w sprawie wywiadu środowiskowego,
- c) w kilku przypadkach wywiad środowiskowy został przeprowadzony na arkuszu – część IV, w sytuacji gdy powinien zostać przeprowadzony na arkuszu część VII.

Stwierdzono również 1 uchybienie:

- a) w kilku aneksach do programów usamodzielnienia (aktualizacjach), zabrakło określenia „indywidualny”.
3. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej (...) ochronę uzupełniającą (...), mającym trudności w integracji ze środowiskiem, zgodnie z art. 19 pkt 8 ustawy. W powyższym zakresie kontroli analizie poddano 1 teczkę klienta, w której nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień.
  4. prowadzenie i rozwój infrastruktury dwóch domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób, zgodnie z art. 19 ust. 10 ustawy. W okresie objętym kontrolą odbywały się zebrania z dyrekcją oraz księgowymi z DPS, podczas których omawiano kwestie kosztów utrzymania w DPS, planów finansowych, zadań remontowych oraz inwestycyjnych, zmiany decyzji o odpłatności za pobyt w DPS oraz innych istotnych w danym czasie kwestii. Z uwagi na epidemię, na bieżąco monitorowano sytuację w placówkach oraz przedstawiono wytyczne do pracy DPS na czas epidemii. W trakcie kontroli, analizie poddano również 3 teuczki osób, którym wydano decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej na terenie powiatu i stwierdzono, co następuje:
    - prowadzona dokumentacja zawierała wymagane dokumenty, które były kompletowane w sposób systematyczny, rzetelny i przejrzysty i w dwóch teczkach nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości. W teczce jednego z klientów stwierdzono uchybienie: 1 decyzja nie została wydana z upoważnienia starosty szamotulskiego.
  5. prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z art. 19 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej. Na terenie powiatu szamotulskiego funkcjonują mieszkania chronione, w 4 lokalizacjach, oferujące łącznie 11 miejsc. Jak wynika z oświadczenia Dyrektora PCPR pobyt w mieszkaniach jest czasowy oraz odpłatny, zgodnie z zasadami zawartymi w odpowiedniej uchwale rady powiatu. Mieszkania przeznaczone są przede wszystkim dla osób opuszczających

piecze zastępczą, jednak były wykorzystywane również dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Analizie została poddana dokumentacja, dotycząca skierowania do mieszkań chronionych oraz ustalenia odpłatności, dotycząca 2 osób. W skontrolowanych sprawach stwierdzono, co następuje:

- każdorazowo wydanie decyzji poprzedzono rodzinnym wywiadem środowiskowym, co jest zgodne z art. 107 ustawy o pomocy społecznej i prawidłowo ustalano odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym. Co do zasady prawidłowo konstruowano w ww. sprawach podstawy prawne decyzji,
  - wszystkie decyzje zostały podpisane przez upoważnione przez Starostę osoby. Jednocześnie stwierdzono następujące nieprawidłowości:
    - w rozstrzygnięciu 2 decyzji zastosowano błędnie zapis mówiący o „zwolnieniu od obowiązku uiszczenia odpłatności”, w sytuacji, gdy zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz właściwą uchwałą rady powiatu, w przypadku gdy dochód osoby lub rodziny nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, osoby nie ponoszą opłat za pobyt w mieszkaniu chronionym, zatem nie można mówić o „obowiązku uiszczenia opłaty” i zwolnieniu od niego,
    - w 1 przypadku dwóm decyzjom (kierującej oraz decyzji ustalającej odpłatność) nadano taki sam numer,
    - w podstawie prawnej 1 decyzji nie powołano się na przepis dotyczący uchylenia decyzji- art. 163 k.p.a.,
    - w podstawie prawnej 2 decyzji przywołano nieaktualny publikator ustawy kodeks postępowania administracyjnego,
    - w 2 przypadkach brak w pouczeniu decyzji informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania oraz o skutkach zrzeczenia, zgodnie z art. 107 § 1 pkt. 7 k.p.a.,
    - w 2 przypadku brak daty odbioru decyzji przez klienta
    - w przypadku 1 decyzji, okres skierowania do mieszkania chronionego pokrywa się częściowo z okresem skierowania ustalonym w poprzednio wydanej decyzji, zatem w obrocie prawnym funkcjonowały dwie decyzje kierujące jedną osobę do dwóch różnych mieszkań chronionych w tym samym czasie,
6. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, zgodnie z art. 19 ust. 12 ustawy. Na terenie powiatu szamotulskiego nie funkcjonuje ośrodek interwencji kryzysowej, jednak w siedzibie Placówki funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora PCPR, w ramach realizacji zadania PIK współpracuje z służbami z terenu powiatu, zespołami interdyscyplinarnymi, tworzy bazę danych skierowaną do osób będących w stanie kryzysu, w ramach pracy psychologa zapewnia wsparcie w siedzibie PIK oraz w formie wyjazdowej oraz zabezpieczenia w razie potrzeby miejsca pobytu w mieszkaniu chronionym. Zatrudniony w PIK psycholog podjął w roku 2021 181 interwencji oraz 2 wyjazdy.

7. szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu; doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu, zgodnie z art. 19 ust. 14 i 15 ustawy. W okresie kontroli nie organizowano narad z uwagi na pandemię, natomiast odnośnie doradztwa metodycznego, organizowano spotkania informacyjno-konsultacyjne dla kadry zarządzającej ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu szamotulskiego, podczas których omawiano ewentualne wątpliwości oraz sprawy bieżące.
8. podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych oraz realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, zgodnie z art. 19 ust. 16 oraz art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Na terenie powiatu szamotulskiego w okresie kontroli realizowano liczne programy i projekty, których PCPR był współrealizatorem lub partnerem. Powyższe skierowane były do grup społecznych, wyłonionych w ramach diagnozy i miały na celu poprawę jakości życia społeczności lokalnej.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. wyeliminowanie stwierdzonych w trakcie kontroli błędów i braków przy redagowaniu decyzji administracyjnych,
2. aktualizacja i doprecyzowanie zapisów dotyczących wskaźników realizacji działań, zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu Szamotulskiego na lata 2021 – 2035,
3. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na odpowiednich drukach oraz dołączanie do wywiadów środowiskowych dokumentów zgodnych z rozporządzeniem w sprawie wywiadu środowiskowego.

Ponadto, rekomenduję:

1. stosowanie właściwej nazwy indywidualnych programów usamodzielnienia.
2. zapewnienie ciągłości realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, poprzez wydanie pracownikom Placówki stosownych upoważnień na czas nieobecności Dyrektora PCPR,
3. uaktualnienie zapisów dotyczących struktury i zadań realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjnej PCPR w Regulaminie oraz Statucie PCPR,

Informacje końcowe

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art.

130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
(-)
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pan Jaromir Zieliński
Dyrektor PCPR
2. aa

Dokument sporządziła:
inspektor wojewódzki
Marta Dużyńska
4 maja 2022 r.